

Warszawa, dnia 29 sierpnia 2017 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW**

FN1.056.4.2017

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na petycję dotyczącą propozycji powołania polskich banków, przedstawiam następującą opinię, po zasięgnięciu opinii Ministerstwa Rozwoju i Komisji Nadzoru Finansowego.

Na wstępie dziękuję za zwrócenie uwagi na tworzenie struktur państwowych mających zapewnić bezpieczeństwo finansowe oraz łatwość rozliczeń skarbowych obywateli. Ostatnio notowane trendy zmian w sektorze bankowym najlepiej świadczą o tym, że działaniom podejmowanym przez instytucje państwowe towarzyszą podobne cele. Od 2012 r. banki zmierzając do wzrostu efektywności działań optymalizują zatrudnienie i sieci sprzedaży. Proces ten jest wzmacniany przez dokonane w minionych okresach przejęcia i fuzje oraz stały rozwój bankowości elektronicznej. Ponadto w strukturze sektora bankowego odnotowano wzrost udziału w aktywach banków kontrolowanych przez inwestorów krajowych. Udział ten wzrósł z poziomu 30,5% w 2000 r. do 43,4% w 2016 r. Jednocześnie udział w aktywach banków kontrolowanych przez inwestorów zagranicznych spadł z 69,5% w 2000 r. do 56,5% w 2016 r. Przejęcie 32,8% akcji Pekao S.A. przez PZU S.A. i Polski Fundusz Rozwoju S.A. również przyczyniło się do zwiększenia kontroli sektora bankowego przez krajowych inwestorów. Na polskim rynku działa także Bank Gospodarstwa Krajowego, który jest państwowym bankiem rozwoju. Do misji BGK należy między innymi wspieranie rozwoju gospodarczego kraju i podnoszenie jakości życia Polaków.

Należy również przypomnieć, że w dniu 8 lutego 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 1997), która stanowi implementację do polskiego porządku prawnego Dyrektywy PE i Rady (UE) 2014/92/UE w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego. W ramach wprowadzonej regulacji konsumenci uzyskają dostęp do

podstawowego rachunku płatniczego i do podstawowych usług płatniczych, które powinny zapewnić im możliwość wykonania podstawowych transakcji płatniczych takich jak otrzymywanie dochodów lub świadczeń, płacenie rachunków lub podatków oraz nabywanie towarów i usług, w tym za pośrednictwem polecenia zapłaty, polecenia przelewu oraz za pomocą karty płatniczej, z wyłączeniem kart kredytowych. Rachunek podstawowy i usługi z nim powiązane mają być jak najprostsze. Z rachunkiem tym nie będą mogły być powiązane produkty kredytowe. Dostawcy usług płatniczych mają obowiązek posiadać w swojej ofercie podstawowy rachunek płatniczy do sierpnia 2018 r.

Przepisy przewidują również wprowadzenie procedury przeniesienia rachunku płatniczego. Dzięki temu dostawcy usług płatniczych świadczący usługi prowadzenia rachunku płatniczego będą oferować jasną, szybką i bezpieczną procedurę przenoszenia rachunków płatniczych oraz usług powiązanych z tymi rachunkami. Natomiast konsumenci uzyskają dostęp do skutecznego środka umożliwiającego ocenę zalet różnych ofert rachunków płatniczych w jednym miejscu. Przepisy przewidują bowiem regulację funkcjonowania stron internetowych, które zawierałyby jasne, zwięzłe oraz kompletne i wyczerpujące informacje dotyczące oferowanych przez dostawców usług prowadzenia rachunków płatniczych.

Pragnę również zwrócić uwagę na opracowywany obecnie przez kilka resortów program „Od papierowej do cyfrowej Polski”, który wyznacza kierunki rozwoju e-państwa i cyfryzacji gospodarki. W ramach Programu działa strumień Schemat Krajowy, którego głównym celem będzie stworzenie taniego i wygodnego rozwiązania płatniczego oraz zwiększenie roli płatności bezgotówkowych w obrocie gospodarczym. Wdrożenie funkcjonalności Schematu Krajowego powinno wzmocnić polski kapitał na rynku przetwarzania transakcji bezgotówkowych. Wśród korzyści płynących z realizacji Schematu Krajowego są m.in. możliwość bezkosztowego, łatwego i wygodnego dla obywatela sposobu dokonywania opłat bezgotówkowych w jednostkach administracji publicznej, jak również łatwego i wygodnego dostępu do e-usług publicznych.

Jednocześnie należy wskazać, iż w opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego propozycja powołania w każdym mieście jednego rodzinnego polskiego banku budzi wątpliwości co do celowości takiego rozwiązania m.in. z uwagi na:

- istnienie w każdym mieście np. oddziałów PKO BP S.A.,
- olbrzymie koszty wprowadzenia i utrzymania takiego rozwiązania,
- wprowadzenie obowiązku oferowania przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe opisanego wyżej bezpłatnego rachunku podstawowego, co ma na celu zwiększenie dostępności bezpłatnych usług powiązanych z rachunkiem,
- prawdopodobnie niewielkie zainteresowanie konsumentów proponowanym rozwiązaniem ze względu na bardzo ograniczoną jego funkcjonalność.

Dodatkowo należy podkreślić, że założenie zgłoszonej propozycji przewidujące, iż „do powołania tych banków nie jest potrzebny żaden kapitał obcego pochodzenia, kapitał państwowy czy kapitał prywatny Polski ani kapitał własny” jest niemożliwe do zrealizowania w świetle obowiązujących przepisów. Na podstawie np. art. 30 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988) utworzenie banku może nastąpić, jeżeli zostało zapewnione wyposażenie banku w fundusze własne, których wielkość powinna być dostosowana do rodzaju czynności bankowych przewidzianych do wykonywania i rozmiaru zamierzonej działalności. Art. 14 ust. 1 ww. ustawy zawiera natomiast przepis, zgodnie z którym bank państwowy może być utworzony przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.

Ponadto krytycznie należałoby odnieść się do propozycji tworzenia rachunków, które nie mogłyby być przedmiotem egzekucji komorniczej lub administracyjnej. Jak się wydaje bowiem byłyby one wykorzystywane przez dłużników uchylających się od spłaty zobowiązań.

Reasumując, w świetle powyższej analizy należy stwierdzić, że obecnie nie ma potrzeby tworzenia w każdym mieście jednostek banku działającego na zasadach przedstawionych w petycji.

Z upoważnienia Ministra Rozwoju i Finansów

Dyrektor
Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego

Zbigniew Minda